

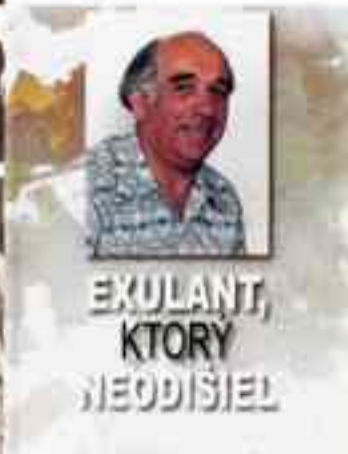

Pavol Hrtus Jurina

My vrchári

Ph. Pavol Hrtus Jurina
nar. 1. 10. 1919
† 31. 12. 1994

EXULANT,
KTORÝ
NEODISIEL

PAVOL HOLEŠTIAK

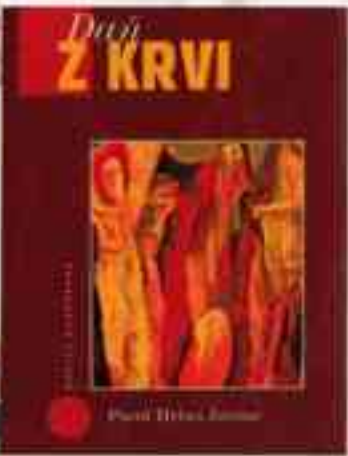

PAVOL HRTUS JURINA

DIERA
DO SVETA

PREĎATÉ
OHNIVÁ

DUP
Z KRVI

Pavol Hrtus Jurina

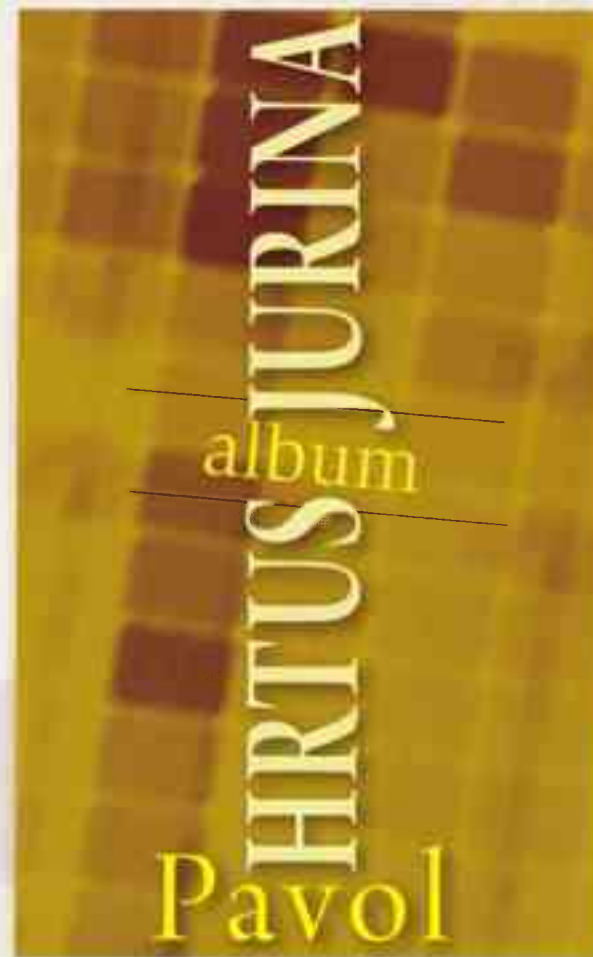

PL-SK
2007-2013

partnerstvom k spoločnému rozvoju

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJU

HRTUS JURINA
album
Pavol

10 ROKOV S VAMI
ZILINSKY
samosprávny kraj

*Projekt spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov
Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007 – 2013*

Album je vydaný v rámci projektu
„LITERÁRNE REMINISCENCIE“
PL-SR/ZA/IPP/II/103

Názov: PAVOL HRTUS JURINA - album

Zostavovateľka: Janka Mudriková

Prekladateľ: Igor Husák

Grafický návrh, technické spracovanie a tlač: Kamil Ďurný - Štúdio D, Čadca

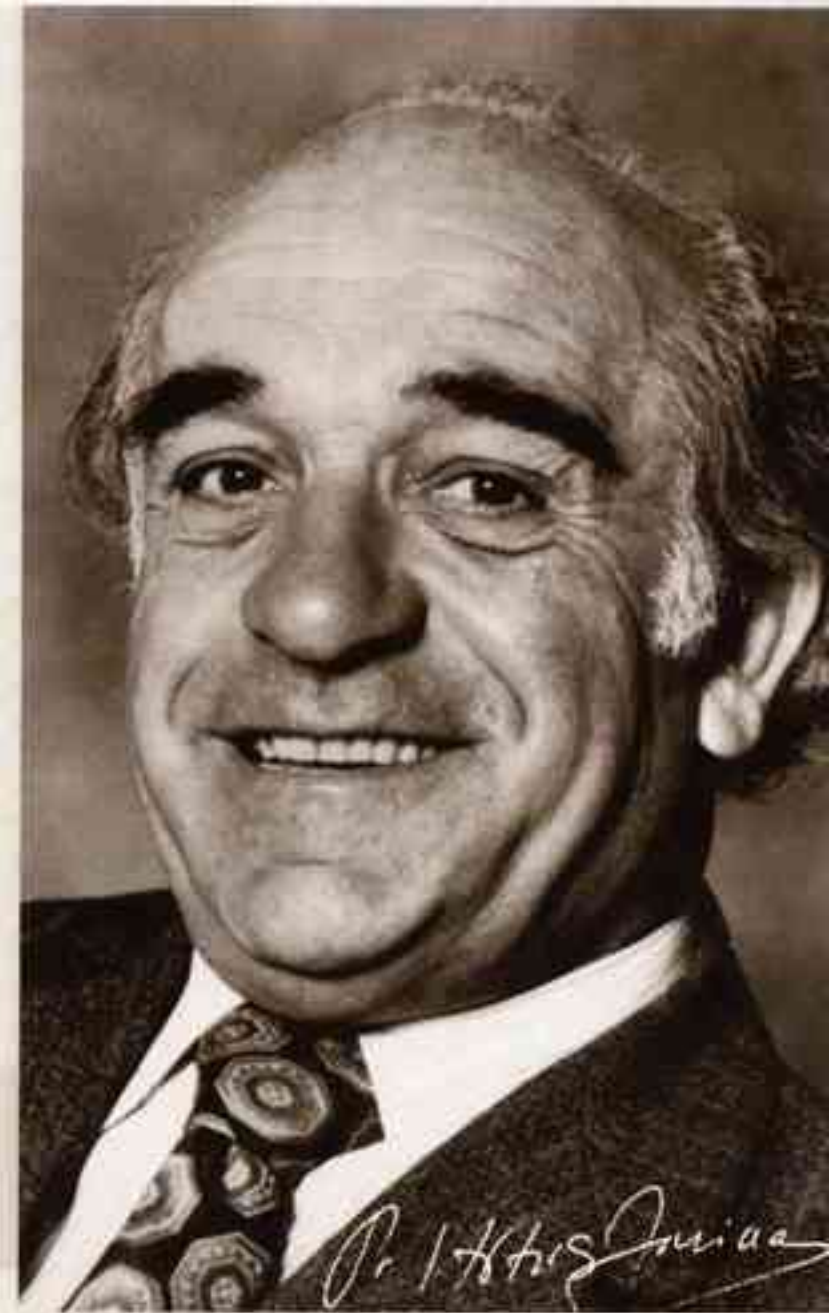
Jazyková úprava: Mária Rosinová

Vydala: Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovacej
pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Rok: 2012

Fotografie: Archív Kysuckej knižnice v Čadci
a Archív literatúry a umenia SNK v Martine

Vydané v edícii, ktorá vznikla v rámci uvedeného projektu:
Albumy významných spisovateľov a publicistov – osobnosti Kysúc a Žywca

HIRTUS JURINA

pedagóg, spisovateľ, prekladateľ

*Narodil sa 1. 10. 1919 v Klokočove.
Zomrel 31. 12. 1994 v Melbourne (Austrália).*

*Matka Pavla Hrtusa Jurinu - Barbora Hrtusová,
rodená Pozlatková - a otec - Jozef Hrtus*

Pavol Hrtus Jurina v rokoch 1926 – 1931 navštevoval ľudovú školu v Klokočove.

Pavol Hrtus Jurina sa v roku 1955 v Melbourne oženil s Dáriou Šipičicovou, chorvátskou emigrantkou. Žili spolu až do 12. 7. 1992, kedy manželka Dária zomrela.

PAVOL HOLEŠŤIAK

*Študentské roky Pavla Hrtusa Jurinu
1931 – 1939 stredoškolské štúdium na reálnom gymnáziu v Nitre
1939 - 1944 študoval na Filozofickej fakulte
Slovenskej univerzity v Bratislave, ktorú ukončil doktorátom.*

*Pavol Hrtus Jurina ako profesor latinčiny, literatúry a filozofie.
Rodinný dom, v ktorom žil Pavol Hrtus Jurina (predmestie Melbourn, č. 55 v Mount Waverley)*

Gymnázium v Turzovke má na priečelí budovy umiestnenú pamätnú tabuľu venovanú Jánovi Harantovi a jeho rovesníkovi Pavlovi Hrtusovi Jurinovi.

Klokočovčania postavili svojmu rodákovi takýto netradičný pamätník.

UZYVANTE

PAVOL HRTUS JURINA:

Päť taká skrvavená a hrdlo hlasu nemá.
“Ved’ raz už predsa vstajte, vstajte, počujte ma.”
To brat moj, brat tvoj, brat náš Slovák bez sil klesa.
V kom ešte smidka milosrdia, pozrite sa:
tvár jeho premenená slzam na riečište
a boľom poznačená ako Tvoja, Kriste.
Päť skrvavená na útroby Sitna búcha,
no echo nikde, útroba je ako hluchá.
Však po tisíce zneje prosba neodbitná:

“Rytieri, vstajte už, rytieri, vstajte z Sitna.
Kde vám je brnenie a kde sú vaše zbroje?”
Rúk spiatych celé more, nielen ruky moje
na Sitno zúfalo a bez prestania mláčia:
“Rytieri, vstajte už, vstajte už zo zakliatia.”
Je hádam priskoro? Neprišla ešte vaša chvíľa?
A čo ti biedni, čo tu po úbočiach kvilia
už veky v zúfalstve a strašnom ubíjaní
jak Kristus iba octom, žľou napajani?
Cez dlhých tisíc rokov iba raz sme pili
hodnotny, vzácny nápoj, ktorý vracal sily
a sladil naše smadom rozpukané pery,
no ruka pekelníka, čo sa zlost’ou ceri,
odtrhla od úst čašu s vzacnou medovinou.
Ach, s akou inou chuťou, s akou vervou inou
sme prikladali k smadným ústam tamten kalich.
Ach, Bože, Bože večny, v akých dúškoch malých
nám osud dovoľuje, osud taky vlčí,
omočiť ústa v niečom inom, nielen v žľči...
Tie ústa rozpukané a také smadné znovu
vás, spiaci bojovníci v hlbkách Sitna, zovú:
“Hore sa, vstajte. Nech ten národ zubožený
na večné veky raz už krutý údol zmení.”

*spisovateľ, významný predstaviteľ slovenskej exilovej literatúry,
prekladateľ a učiteľ*

pseudonymy:

Palo Jarin, Velus, Velusina, Barin Pavol, Pavol of Jurinov

- **1919** 1. októbra v Turzovke - Klokočove v Jurinovskom pláci sa manželom Jozefovi Hrtusovi a Barbore narodil prvý syn Pavol, najstarší zo šiestich detí
- **1926-1931** navštevoval ľudovú školu v Klokočove
- **1931-1939** začína stredoškolské štúdium na reálnom gymnáziu v Nitre, ktoré ukončil maturitou; v Nitre pod pseudonymom Palo Jarin píše básne a uverejňuje ich v nitrianskom časopise *Svernosť* a v časopise stredoškolských študentov *Rozvoj*
- **1939-1944** študoval na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, ktorú ukončil doktorátom; venoval sa publicistike a próze
- **1943** vo vydavateľstve Spolku svätého Vojtecha v Trnave mu vyšla kniha noviel s vrchárskou tematikou **Pretaté ohnivá**
- **1944** 1. septembra nastúpil ako kultúrny referent a redaktor do zamestnania v Spolku svätého Vojtecha v Trnave
- **1946** od 1. apríla do 1. septembra vykonáva základnú vojenskú službu a po nej sa opäť vracia do zamestnania v Spolku svätého Vojtecha; tu redigoval edície *Dom a Svet*; v tomto roku vydal dva preklady diel **Svätého Augustína: Rozhovory duše s Bohom a Duchovná rukoväť**
- **1947** vo vydavateľstve Spolku svätého Vojtecha v Trnave v edícii *Dom* vydáva román **Kameň na kameni**
- **1948** utvrdzuje sa o tom, že ho doma čakal osud nežiaduceho autora, a preto v máji emigroval do Nemecka (Schawach, Amberg); až do konca roka ostáva v zbernom tábore utečencov v americkom sektore Nemecka a odtiaľ začiatkom decembra odchádza loďou do Austrálie
- **1949-1951** v januári sa už nachádzal v južnej Austrálii a predtým sa prisťahovalecky m životom; pracoval ako robotník Juhoaustirálskych železníc v Tailem Bend
- **1951-1963** bol úradníkom Olympic Cables; začal sa zapájať do organizovania spolkovéj činnosti austrálskych Slovákov

- **1952-1962** bol zamestnancom v strojárskkej firme Vickers Ruwolt - Heavy Engineering v Melbourne
- **1962-1985** pôsobil ako profesor latinčiny, literatúry a filozofie na austrálskych stredných školách; spolupracoval s časopisom austrálskych Slovákov *Slovenský štít*, ale aj s ďalšími slovenskými časopismi v USA, Kanade a Európe
- **1964** v Melbourne vydal prvú exilovú knižku **Z reči do reči - O prvých Slovákoch v Austrálii**, v ktorej priblížil zložité krajanské peripetie na tomto kontinente
- **1969** v Melbourne vydáva knižku **Dávno a potom** - s motívmi rodných Kysúc oživuje dávny svet kysuckých kopaníc
- **1972** v edícii kanadských jezuitov *Dobrá kniha* v Galte v Kanade mu vyšla kniha meditatívnych próz s názvom **Daň z krvi**
- **1979** v Melbourne vydal knihu desiatich noviel s názvom **Jazva** a knihu próz s kysuckou tematikou **My vrchári**
- **1982** v Melbourne vydal knihu reflexívnych próz a esejí **Šlapaje**
- **1985** odchádza na dôchodok a žije na predmestí Melbourne
- **1991** v Ružomberku mu vychádza prvé dielo vydané na Slovensku od čias odchodu do exilu s názvom **Návrat na výšiny** (nákladom Zahraničnej Matice slovenskej v Toronte)
- **1992** 12. júla mu zomrela manželka Dária
- **1994** začiatkom roka podstúpil ťažkú operáciu žalúdka; 1. októbra sa dožil 75 rokov; 20. októbra sa koná v Martine na jeho počesť slávnosť spojená s výstavou a seminárom o jeho živote a diele; v Spolku svätého Vojtecha v Trnave mu vychádza posledná kniha **Pred anjelským trúbením**, v ktorej rekapituluje autorské skúsenosti a zážitky z minulosti; 31. decembra, v posledný deň roka, desať minút pred polnocou v Melbourne v Austrálii umiera
- **2000** obdivovateľ a propagátor Pavla Hrtusa Jurinu Pavol Holeštiak vydáva vo svojom vydavateľstve *Vzlet autorove prózy*, ktoré ešte neboli zverejnené, pod názvom **Diera do sveta**

*pisarz, znaczący przedstawiciel słowackiej literatury emigracyjnej,
tłumacz i nauczyciel*

pseudonimy: Palo Jarin, Velus, Velusina, Barin Pavol, Pavol of Jurinov

- **1919** 1 października w Turzovce - Klokočovie na Jurinowym miejscu /Jurinovskom placi/ małżonkom Jozefowi Hrtusowi i Barborze urodził się pierwszy syn Pavol, najstarszy z sześciorga dzieci
- **1926-1931** uczęszczał do szkoły podstawowej w Klokočovie
- **1931-1939** zaczyna naukę w szkole średniej, w gimnazjum w Nitrze, które ukończył zdaniem matury; w Nitrze pod pseudonimem Palo Jarin pisze wiersze i publikuje je w nitrzańskim czasopiśmie Svermost oraz w czasopiśmie uczniów szkoły średniej Rozvoj /Rozwój/
- **1939-1944** studiował na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Słowackiego w Bratysławie, który ukończył uzyskaniem tytułu doktora, poświęcał się publicystyce i prozie
- **1943** wydawnictwo Stowarzyszenie świętego Wojciecha w Trnawie wydało jego książkę z nowelami o tematyce górskiej **Pretaté ohnivá** /Przecięte ogniwa/
- **1944** 1 września został zatrudniony jako referent do spraw kultury i redaktor w Stowarzyszeniu świętego Wojciecha w Trnawie
- **1946** od 1 kwietnia do 1 września odbywa zasadniczą służbę wojskową a po niej ponownie wraca do pracy w Stowarzyszeniu świętego Wojciecha; tutaj redagował edycje Dom a Svet /Dom i Świat/; w tym samym roku wydał dwa przekłady dzieł Świętego Augustyna: **Rozhovory duše s Bohom** /Rozmowy duszy z Bogiem/ i **Duchovná rukoväť** /Duchowny przewodnik
- **1947** w wydawnictwie Stowarzyszenie świętego Wojciecha w Trnawie wydaje powieść **Kameň na kameni** /Kamień na kamieniu/
- **1948** utwierdził się w tym, że w ojczyźnie czekał go los niechcianego autora, dlatego też w maju wyemigrował do Niemiec (Schawach, Amberg); aż do końca roku przebywa w zbiorowym obozie dla uchodźców w amerykańskim sektorze Niemiec i stąd na początku grudnia wypływa statkiem do Australii
- **1949-1951** w styczniu jest już w południowej Australii i radzi sobie z życiem imigracyjnym; pracował jako robotnik Kolei Południowoaustralijskiej w Tailern Bend
- **1951-1963** był urzędnikiem w Olympic Cables; zaczął się włączać do organizowania działalności związkowej australijskich Słowaków

- **1952-1962** był pracownikiem w firmie budującej maszyny Vickers Ruwolt - Heavy Engineering w Melbourne
- **1962-1985** pracował jako profesor łaciny, literatury i filozofii w australijskich szkołach średnich; współpracował z czasopismem australijskich Słowaków Slovenský štít /Słowacki szczyt/, ale również z kolejnymi czasopismami słowackimi w USA, Kanadzie i Europie
- **1964** w Melbourne wydał pierwszą książkę emigracyjną **Z reči do reči - O prvých Slovákoch v Austrálii** /Z języka do języka – O pierwszych Słowakach w Australii/, w której przybliżył zawile perypetie rodaków na tym kontynencie
- **1969** wydaje w Melbourne książkę **Dávno a potom** /Dawno i potem/ - z motywami rodzinnych Kysuc ożywa świat przysiółków
- **1972** w edycji kanadyjskich jezuitów **Dobrá kniha** /Dobra książka/ w Galte w Kanadzie wydano jego książkę z prozą refleksyjną pod tytułem **Daň z krvi** /Ofiara z krwi/
- **1979** w Melbourne wydał książkę z dziesięcioma nowelami pod tytułem **Jazva** /Blizna/ i książkę z prozą o tematyce kysuckiej **My vrchári** /My górale/
- **1982** w Melbourne wydał książkę z prozą refleksyjną i esejami **Šlapaje** /Ślady/
- **1985** przechodzi na emeryturę i żyje na przedmieściach Melbourne
- **1991** w Ružomberku wychodzi jego pierwsze dzieło wydane na Słowacji od czasu emigracji pod tytułem **Návrat na výšiny** /Powrót na szczyty/
- **1992** 12 lipca zmarła mu żona Dária
- **1994** na początku roku przechodzi ciężką operację żołądka; 1 października dożywa 75 lat; 20 października w Martinie odbywa się na jego cześć uroczystość połączona z wystawą i seminarium o jego życiu i dorobku; w Stowarzyszeniu świętego Wojciecha w Trnawie wychodzi jego ostatnia książka **Pred anjelským trúbením** /Przed anielskim trąbieniem/, w której podsumował doświadczenia i przeżycia z przeszłości; 31 grudnia, w ostatni dzień roku, dziesięć minut przed północą umiera w Melbourne w Australii
- **2000** Pavol Holeštiak wielbiciel i propagator Pavla Hrtusa Jurinu wydaje w swoim wydawnictwie Vzlet, dotąd jeszcze nie opublikowane prozy autora pod tytułem **Diera do sveta** /Dziura na świat/